

معرفی کتاب

ابرهایی در شرق

در طول دوران قاجار شخصیت‌های مختلفی از نقاط مختلف اروپا، با اهداف گوناگون به سرزمین استرآباد آمده‌اند، که تعداد زیادی از آنان نتیجه‌ی مشاهدات و دریافت‌های خود را در قالب گزارش، مقاله و کتاب منتشر کرده‌اند، لکن از بین مجموعه‌ی این آثار،

تعداد انگشت‌شماری شناسایی و به زبان فارسی برگردانده شده و تعداد بیشماری یا هنوز به دلیلی ترجمه نشده و یا اساساً شناسایی نشده‌اند. یکی از این آثار سفرنامه ولنتاین بیکر در سال ۱۸۷۳م است، که در سال ۱۸۷۶ در لندن و به زبان انگلیسی منتشر شده است. بیکر که در ۲۰ آوریل ۱۸۷۳ سفر خود را از لندن و از راه اتریش، به سمت قفقاز آغاز کرده بود، از قفقاز به سمت الیزابت‌پل، شماخی، باکو رفته، از آن‌جا وارد انزلی می‌شود. از انزلی به بندرگز و سپس آشوراده می‌رود. از آشوراده به سوی اترک و چیکیش‌لر رفته و مجدداً به آشوراده بازمی‌گردد. وی سرانجام آشوراده را به سمت تهران ترک کرده، از مسیر اشرف (بهشهر)، ساری و فیروزکو، به پایتخت ایران می‌رسد، پس از مدتی اقامت در تهران، مسیر خود را به سمت خراسان ادامه داده و نقاط دیگری از ایران را سیاحت می‌کند. بیکر کتاب خود را در دو بخش تدوین کرده؛ بخش نخست شامل شرح سفر، رویدادها و دیدارها در ۱۸ گفتار و بخش دوم با عنوان «گزارش سیاسی و راهبردی درباره آسیای مرکزی» است. گفتارهای دوم و سوم این کتاب مربوط به مشاهدات سفر وی از الیزابت‌پل تا تهران است، که بخشی از هر دو گفتار مربوط به سرزمین استرآباد (پروال یا بندرگز، آشوراده و اترک) می‌باشد. دکتر مزدک دربیکی، دکترای محیط زیست، عضو شورای راهبردی و مدیرگروه علوم طبیعی دانشنامه گلستان، ضمن پژوهش‌های اخیر خود در حوزه تاریخ طبیعی سرزمین استرآباد و گرگان، به دلیل آشنایی با زبان انگلیسی و فن ترجمه، گفتارهای دوم و سوم کتاب بیکر را به‌طور کامل ترجمه کرده و دیباچه و پیشگفتار مؤلف را نیز در ترجمه خود آورده است. کتاب ابرهایی در شرق (بخش استرآباد و مازندران) نوشته ولنتاین بیکر، ترجمه مزدک دربیکی، در سال ۱۴۰۲، شامل ۶۶ صفحه رقیعی، توسط انتشارات بنام وابسته به مؤسسه فرهنگی میرداماد گرگان منتشر شده است.